

GIDA İŞLEME MAKİNALARI

SEKTÖR NOTU

SEKTÖRÜN TANIMI

Bu rapor aşağıda Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Numaraları verilen ürün gruplarını kapsamaktadır.

GTİP NO: 841720-841931-841989-842111-842121-842122-8434-8435-8437-8438- 847920

İhracat

Gıda işleme makinaları ihracatımız yıllar itibariyle ciddi bir artış eğilimi göstermektedir. 2000 yılında 71,5 Milyon Dolar olan gıda işleme makinaları ihracatı, 2010 yılında 343 Milyon Dolar, 2021 yılında ise 791 Milyon Dolar değerine ulaşmıştır. 2022 yılında ihracatımız bir önceki yıla göre %18,18 artarak 934 Milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. **Gıda** işleme makinaları ihracatımızın %7,5'i Rusya Federasyonu'na, %7,2'si Özbekistan'a gerçekleştirilmektedir. İhracatımızda ilk 10 ülkenin payı %40,9 iken, ilk 20 ülkenin payı %57,5'dir.

İthalat

2000 yılında 169 Milyon Dolar olan gıda işleme makinaları ithalatımız, 2010 yılında 393 Milyon Dolara, 2021 yılında ise 820 Milyon Dolara yükselmiştir. 2022 yılında ithalatımız bir önceki yıla göre %41,5 artarak 820 Milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Gıda işleme makinaları ithalatımızın %20,9'u Almanya'dan, %14,7'si Çin'den ve %12,6'sı İtalya'dan gerçekleştirilmektedir. İthalatımızda ilk 10 ülkenin payı %46,5 iken, ilk 20 ülkenin payı %92,6'dır.

Gıda İşleme Makinaları İhracatımız (ABD \$)

GTİP NO	GTİP TANIMI	İhracat		
		2021	2022	Değişim (%)
8434	Süt sağma makinaları ve sütçülükte kullanılan makina ve cihazlar	47.480.423	49.733.322	4,74%
8435	Şarap, elma şarabı, meyva suları veya benzeri içeceklerin imaline mahsus presler, fulvarlar ve benzeri makinalar, cihazlar ve bunların aksam-parçaları	1.334.161	2.956.267	121,58%
8437	Tohum, hububat, kuru baklagil temizleme, tasnif etme, ayıklama, öğütme veya işlenmesine mahsus makina ve cihazlar (çiftlik tipi olanlar HARİÇ)	271.406.776	297.735.226	9,70%
8438	Yiyecek ve içeceklerin sınai amaçlarla hazırlanması veya imaline mahsus başka yerde belirtilmemiş makina ve cihazlar	218.461.799	251.204.494	14,99%
841720	Ekmekçilik (bisküvi dahil) için elektrikli olmayan fırınlar	11.952.826	13.615.512	13,91%
841931	Tarım ürünleri için kurutma cihazları	8.375.341		-100,00%

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü
Makine, Otomotiv, Elektrik ve Elektronik Ürünler Daire Başkanlığı

841989	Isı değişikliği yoluyla maddelerin işlenmesi için diğer makineler ve tesis veya laboratuvar cihazları	65.074.947	79.158.961	21,64%
842111	Krema ayırıcılar (ekremözler)	2.691.502	5.215.653	93,78%
842121	Suyun filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	131.079.291	205.246.402	56,58%
842122	İçeceklerin (su hariç) filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	665.616	2.181.316	227,71%
847920	Hayvansal veya sabit bitkisel veya mikrobiyal katı veya sıvı yağların çıkarılmasına veya hazırlanmasına mahsus makina ve cihazlar	32.577.577	27.842.094	-14,54%
TOPLAM		791.100.259	934.889.247	18,18%

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Verileri

Ülkelere Göre Gıda İşleme Makinaları İhracatımız (ABD \$)

ÜLKE		İhracat		
		2021	2022	Değişim (%)
Tümü		791.100.259	934.889.247	18,18%
1	Rusya Federasyonu	36.053.666	70.961.903	96,82%
2	Özbekistan	75.093.664	67.811.371	-9,70%
3	Irak	52.166.019	61.178.605	17,28%
4	Cezayir	21.216.449	35.517.098	67,40%
5	Fas	24.137.945	30.724.844	27,29%
6	Kazakistan	29.290.217	27.169.511	-7,24%
7	İran	16.450.206	26.606.334	61,74%
8	Pakistan	22.073.059	24.510.297	11,04%
9	İsrail	11.777.841	19.919.173	69,12%
10	Almanya	15.288.581	18.483.201	20,90%
11	Bangladeş	10.258.194	17.927.686	74,76%
12	Hindistan	19.841.531	17.024.500	-14,20%
13	Mısır	18.739.447	16.545.371	-11,71%
14	Libya	19.758.621	16.018.387	-18,93%
15	Ürdün	9.462.965	15.736.820	66,30%
16	Azerbaycan	20.384.998	15.515.931	-23,89%
17	İtalya	10.640.285	14.536.998	36,62%
18	Sudan	7.749.423	14.471.030	86,74%
19	Fransa	11.639.111	14.238.102	22,33%
20	Romanya	15.609.514	13.181.770	-15,55%

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Verileri

Gıda İşleme Makinaları İthalatımız (ABD \$)

GTIP NO	GTIP TANIMI	İthalat		
		2021	2022	Değişim (%)
8434	Süt sağma makinaları ve sütçülükte kullanılan makina ve cihazlar	8.646.594	18.263.740	111,22%
8435	Şarap, elma şarabı, meyva suları veya benzeri içeceklerin imaline mahsus presler, fulvarlar ve benzeri makineler, cihazlar ve bunların aksam-parçaları	7.261.617	9.029.355	24,34%

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü
Makine, Otomotiv, Elektrik ve Elektronik Ürünler Daire Başkanlığı

8437	Tohum, hububat, kuru baklagil temizleme, tasnif etme, ayıklama, öğütme veya işlenmesine mahsus makina ve cihazlar (çiftlik tipi olanlar HARIÇ)	39.879.905	37.643.878	-5,61%
8438	Yiyecek ve içeceklerin sınai amaçlarla hazırlanması veya imaline mahsus başka yerde belirtilmemiş makina ve cihazlar	201.785.895	190.770.857	-5,46%
841720	Ekmekçilik (bisküvi dahil) için elektrikli olmayan fırınlar	1.904.513	4.111.275	115,87%
841931	Tarım ürünleri için kurutma cihazları	15.388.226	-	-100,00%
841989	Isı değişikliği yoluyla maddelerin işlenmesi için diğer makineler ve tesis veya laboratuvar cihazları	185.024.981	379.100.963	104,89%
842111	Krema ayırıcılar (ekremözler)	504.664	707.333	40,16%
842121	Suyun filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	102.090.037	161.511.218	58,20%
842122	İçeceklerin (su hariç) filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	4.761.852	4.087.799	-14,16%
847920	Hayvansal veya sabit bitkisel veya mikrobiyal katı veya sıvı yağların çıkarılmasına veya hazırlanmasına mahsus makina ve cihazlar	12.069.657	14.877.662	23,26%
TOPLAM		579.317.941	820.104.080	41,56%

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Verileri

Ülkelere Göre Gıda İşleme Makinaları İthalatımız (ABD \$)

ÜLKE	İthalat		
	2021	2022	Değişim (%)
Tümü	579.317.941	820.104.080	41,56%
1 Almanya	101.803.118	172.125.855	69,08%
2 Çin	115.096.969	120.983.956	5,11%
3 İtalya	78.479.930	103.856.519	32,34%
4 Danimarka	36.999.029	46.025.441	24,40%
5 Güney Kore	13.409.681	41.169.918	207,02%
6 İspanya	16.682.747	39.751.655	138,28%
7 Hindistan	11.256.127	37.568.667	233,76%
8 Hollanda	23.913.788	33.700.362	40,92%
9 Norveç	36.810.017	24.261.715	-34,09%
10 ABD	14.849.468	21.120.173	42,23%
11 İngiltere	12.564.895	20.001.398	59,18%
12 İsviçre	29.205.308	18.389.901	-37,03%
13 Belçika	2.756.722	16.523.361	499,38%
14 Fransa	9.381.018	14.208.973	51,47%
15 Litvanya	2.098.162	10.457.853	398,43%
16 Japonya	5.095.479	9.297.827	82,47%
17 Avusturya	19.269.629	8.046.707	-58,24%
18 Çekya	4.772.543	7.887.178	65,26%
19 Polonya	3.562.721	7.278.957	104,31%
20 Rusya Federasyonu	650.957	7.115.528	993,09%

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Verileri